

Programa Escola i Empresa

Teresa Navarro Hernandez

Índex

Introducció	2
Objectius	3
Destinatari	3
Justificació de la iniciativa	3
Metodologia	4
Recursos utilitzats.....	5
Recursos humans:	5
Recursos materials:	6
Pressupost	6
Temporalització	7
Avaluació dels resultats i impacte	7
Conclusions.....	9
Vídeo resum del projecte	9

Introducció

El Programa Escola i Empresa, creat l'any 2009, té per objectiu acostar el món empresarial als alumnes de Secundària i Cicles Formatius de Grau Superior a través d'un diàleg entre una persona empresària o directiva i l'alumnat. El ponent explica la importància i el paper de l'empresa a la societat, descriu la seva vivència a l'empresa i acompanya els alumnes en una reflexió sobre les habilitats necessàries per a l'empresari, aconseguint així una conversa propera i enriquidora amb conceptes i aspectes d'interès sobre el dia a dia d'una persona empresària a través d'una experiència real.

Les sessions es duen a terme de manera presencial als centres escolars, tot i que per al curs 2020-2021, degut a la situació actual, s'està posant en pràctica materials interactius online que acompanyen una sessió virtual, per cobrir les necessitats específiques de cada centre i mantenir el programa al servei de l'alumnat i els docents. El present dossier fa referència al format presencial amb deu anys d'experiència: durant les sessions es desenvolupa un diàleg entre una persona empresària i l'alumnat.

Durant la dinàmica de la sessió els alumnes acostumen a mostrar molt d'interès per la trajectòria acadèmica de la persona ponent i saber com s'han pogut convertir en una persona empresària. Al ser un testimoni real, sovint del seu mateix territori, fa que l'alumnat se senti més proper a la figura de la persona empresària i pugui aprofundir coneixements sobre la realitat d'una empresa a la societat i en el seu mateix entorn. En definitiva, cada sessió aporta valors d'experiències personals que conviden i motiven als alumnes a pensar en la creació del seu futur. D'altra banda, aquestes xerrades també ajuden a la persona ponent a posar en perspectiva el que fa i l'ajuda a entendre la seva part a la societat. Cada sessió, cada centre, és un món totalment diferent i els ponents se sorprenen de com els alumnes s'interessen per diversos aspectes de la seva vida i com la seva experiència, la seva passió per allò que fa, pot resultar inspirador per a joves amb qui no tenen una relació prèvia.

Des dels inicis del programa, s'ha constatat la importància d'una gestió de proximitat, que s'ha procurat mantenir tant de cara als centres escolars, acudint-hi amb ponents d'empreses implantades a proximitat dels centres, com de cara a les entitats empresarials i de promoció econòmica, per a qui la col·laboració amb el programa suposa una oportunitat de crear punts de contacte entre l'alumnat i el teixit empresarial local. A mesura que el programa ha anat creixent, s'ha reforçat també per poder treballar de manera més propera, amb l'ampliació de la coordinació i acompanyament específic per territoris.

Objectius

L'objectiu general del programa és acostar la figura i la realitat de les persones empresària i les seves empreses a l'alumnat, i així mostrar el seu paper a la societat.

Els objectius específics **són**:

- Mostrar la necessitat de l'empresa en la societat.
- Despertar l'interès pel món de l'empresa entre els joves.
- Donar una visió de l'empresa que sigui inspiradora, atractiva.
- Mostrar la cara amable de l'empresa i de l'empresari.
- Mostrar algunes de les habilitats que requereix un empresari.

Queda explícitament **exclòs** dels objectius:

- Explicar què és ni com funciona una empresa.
- Fer apologia de l'empresari.
- Mostrar la part més dura de la vida de l'empresari, erigir-se en herois o salvadors.
- Fomentar l'autoocupació.

Destinataris

L'activitat s'adreça a alumnat dels nivells:

- 4t ESO
- Batxillerats
- Cicles Formatius de Grau Mitjà
- Cicles Formatius de Grau Superior

I es dona a conèixer a través del professorat. El professorat sol·licita participar al programa i informa del nivell i nombre d'alumnes que desitgen que hi participin. El programa s'adreça en la mateixa mesura a tot l'alumnat d'aquests nivells, tant a centres públics com privats i a tot el territori català. En el diàleg amb el professorat es fa èmfasi en el fet que l'alumnat de totes les especialitats hi és benvingut, ja que no té contingut acadèmic dirigit als que han mostrat interès per l'economia o l'empresa, sinó que representa una tasca de divulgació de caràcter general.

El professorat és també destinatari indirecte de programa, doncs és qui sol·licita les sessions per als seus alumnes, i és convidat a participar en un acte anual en companyia dels i les ponents i representants de les entitats col·laboradores.

Justificació de la iniciativa

Diversos estudis de l'àmbit educatiu ([Fundació Jaume Bofill](#), entre d'altres) mostren que bones decisions en l'itinerari educatiu són un antídote contra l'abandonament escolar prematur¹. En general, l'objectiu de l'orientació és precisament que tots els joves puguin emprendre el seu projecte de vida professional amb els coneixements, competències i eines necessàries per prendre les millors decisions en cada moment i, especialment, en els moments de transició. A Catalunya, els centres educatius, de vegades recolzats pel suport d'entitats socials o en el marc de programes d'abast municipal, desenvolupen diferents estratègies i programes d'orientació als seus estudiants. No obstant, són rares les vegades que poden comptar amb la implicació del col·lectiu empresarial en aquesta tasca.

El Programa Escola i Empresa pretén ser un element complementari que permeti un diàleg dinàmic i obert amb un empresari o empresària sobre el seu dia a dia i motivació, que apropi la realitat a l'empresa i les diferents opcions que aquesta ofereix, i que els ajudi a visualitzar habilitats i competències necessàries. Tots els conceptes que es presenten es posen en perspectiva des de la vivència del ponent, i de la reflexió sobre el dia a dia i trajectòria de la persona que tenen al davant, els alumnes poden inferir implicacions futures dels seus aprenentatges i de les habilitats que posen en joc a la seva pròpia quotidianitat. Els ponents empresaris i empresàries es presten a participar al programa perquè els apassiona la seva feina i valoren la possibilitat de compartir-la amb els joves. Aquest element de passió, juntament amb la reflexió general sobre l'empresa i les diferents activitats que s'hi duen a terme, és al centre del valor orientador del programa, ja que permet a l'alumnat identificar la utilitat de coneixements i competències que l'escola està compromesa a transmetre'ls. De fet, el principal valor percebut pel professorat participant al programa és, precisament, que la conversa amb els empresaris fa veure els alumnes la importància de moltes de les coses que tenen al seu abast a l'escola.

Metodologia

Cada sessió és única, ja que transmet la vivència de persones i empreses diferents, estructurada en una metodologia que assegura la transmissió dels objectius del programa. Les xerrades tenen una durada total d'una hora, incloent els espais d'interacció amb els alumnes. L'esquema general de la xerrada consta de:

- Una presentació de la persona ponent.
- La importància de l'empresa a la societat.
- El lloc de la seva empresa a la societat.
- Què és ser una persona empresària.
- Les habilitats d'una persona empresària.
- Tancament i torn de preguntes i respostes.

Els i les ponents ingressen al programa en qualitat de voluntaris. Són identificats mitjançant el boca a orella d'altres ponents, i gràcies a la participació de les entitats participants del programa, la majoria entitats empresarials que actuen a parts del territori català, cosa que fa possible la proximitat, també territorial, entre els alumnes i els ponents.

El professorat sol·licita la realització d'una sessió al seu centre mitjançant un formulari ubicat a la pàgina web del programa, www.escolaiempresa.cat. La secretaria del

---

¹ Fundació Jaume Bofill, S. Escapa i A. Julià (12/10/2018): Què funciona en educació? Evidències per a la millora educativa - *Quin impacte tenen els programes d'orientació i assessorament en els alumnes?* . Enllaç consultat: https://www.fbofill.cat/sites/default/files/Que_funciona_12_programesorientacio150719.pdf [data consulta: 22/07/2020]

programa es posa en contacte amb ells per establir dia i hora per la xerrada, i informar-se sobre els alumnes (nivell i nombre) destinataris del programa. Un cop identificat el o la ponent disponible per a la sessió, es facilita al professor responsable les dades i un currículum del o la ponent, perquè pugui presentar-lo als alumnes a l'inici de la sessió.

La xerrada està basada en el diàleg. La metodologia facilita activitats per a cadascun dels elements del guió, que permeten establir un clima de confiança i intercanvi. El coneixement de la figura de l'empresari és, en general, feble a la nostra societat. Presentant-se com a exponent d'aquesta figura permet que el conjunt del concepte de l'empresa s'apropi als estudiants. A la primera part de la xerrada s'introdueixen alguns elements reflexius, sobre l'omnipresència de les empreses en la nostra societat i les cadenes de valor que fan possible tots els productes i serveis que utilitzem habitualment. En aquest marc, el o la ponent fa també palesa la contribució específica de la seva empresa, i la seva xarxa de proveïdors i clients. Entra aleshores als elements vivencials del diàleg: en què consisteix el seu paper, com es desenvolupa el seu dia a dia, què li agrada i què el motiva en la seva tasca, què li resulta més complicat i per què l'apassiona la seva feina. El diàleg i la proximitat que s'estableix permet als alumnes empatitzar amb el o la ponent.

D'aquesta manera la conversa s'encamina cap a la identificació de les habilitats que requereixen per ser un empresari o empresària. Aquest exercici és molt valuós perquè els alumnes poden debatre entre ells i amb el ponent, i contrastar un concepte inicialment "fred", les habilitats, amb la seva pròpia actitud cap a elles i situacions reals en les quals han pogut posar-les en pràctica.

Finalment la persona empresària remarca els punts més importants que hagi volgut transmetre a la xerrada i es dona l'oportunitat als alumnes d'aclarir dubtes. Cal remarcar que els ponents voluntaris solen destacar l'empatia i proximitat que senten ells mateixos cap als alumnes, les reflexions que els provoquen les preguntes i l'enriquiment personal que els representen les converses.

Recursos utilitzats

Recursos humans

- Direcció del programa: s'encarrega d'establir els criteris d'organització, seguiment i assoliment de les metes establertes. També s'encarrega de les relacions institucionals i de la captació de nous empresaris i empresàries voluntaris.
- Coordinació i secretaria: s'encarrega de la gestió del dia a dia del programa i és el punt de referència dels centres i els ponents. Rep les sol·licituds dels centres; organitza les sessions entre els centres i els ponents i els proporciona tot el material i informació necessària; organitza les sessions de formació de ponents, controla el reporting de l'estat de l'evolució del curs, prepara i envia els materials de campanya d'inscripcions als centres i duu a terme el seguiment de les campanyes via telemàtica i telefònica; prepara i envia newsletters trimestrals als ponents. Fa el seguiment de les enquestes de valoració a ponents i centres. També s'encarrega de l'organització de la jornada de cloenda del curs escolar, que reuneix a centres, ponents i entitats col·laboradores.
- Acompanyant: acompanya els ponents novells per donar-los suport en el seguiment de la metodologia i en el bon desenvolupament de la sessió; també acompanya a ponents veterans per assegurar el seguiment de la metodologia. Redacta cròniques sobre les sessions que ha acompanyat i les puja al web del programa. Dona suport a tasques de secretaria.
- Formadora: S'encarrega de formar els nous ponents.

Els recursos humans de participació, és a dir, els ponents empresaris i empresàries voluntaris, són variables, la qual cosa implica una recerca constant de possibles nous ponents per part de l'equip de gestió del programa.

Els recursos humans pertanyen a l'entitat líder del programa i a una empresa subcontractada per una part de les tasques de secretaria i acompanyament.

Diverses entitats col·laboradores s'impliquen a la cerca de ponents de la seva zona, a la divulgació de cara als centres escolars i de la fixació de l'agenda de les sessions. Les entitats participants i els seus nivells d'implicació es detallen a l'annex.

Recursos materials

- Postals: Hi ha dos tipus de postals les quals es reparteixen als alumnes en diferents moments durant la xerrada. Aquestes postals sovint són una eina útil per trencar el gel amb l'alumnat. La primera es tracta d'una fotografia d'un carrer concorregut, amb molta activitat comercial i botigues. Normalment la persona ponent l'utilitza per fer preguntes sobre les empreses que l'alumnat veu a la foto per mostrar l'omnipresència de les empreses en el nostre dia a dia. La segona és una postal amb els noms i definicions de les principals habilitats que caracteritzen a una persona empresària; es fan servir per completar i repassar les aportacions que prèviament ha fet l'alumnat sobre habilitats.
- Pàgina web: La pàgina web del programa, www.escolaiempresa.cat, actua com a element de comunicació a la comunitat del programa. S'hi mostra material de divulgació del programa, com els vídeos descriptius i els testimonis de sessions en concret, i s'hi ubica el formulari d'inscripció per al professorat.
- Currículums breus dels ponents: Es faciliten als professors responsables de les sessions amb una setmana d'antelació. Els permeten introduir la sessió, l'activitat i la persona als alumnes.
- Aplicatiu informàtic de gestió de les sessions: Facilita la gestió de l'agenda de sessions, que requereix acord entre els centres i els ponents, i l'anàlisi de dades del programa.

Pressupost

El pressupost operatiu del programa és de 75.500€ per curs escolar, repartits en els següents elements:

Concepte	Import
Secretaria	
- Personal propi	42.000 €
- Subcontractació	10.500 €
Acompanyaments	7.500 €
Direcció i supervisió	5.500 €
Acte Tancament Curs	4.000 €
Missatgeria	2.000 €
Formacions	2.000 €
Materials	2.000 €
Total general	75.500 €

Temporalització

El Programa Escola i Empresa es va iniciar el curs 2009-2010, i ha anat creixent curs rere curs a tot Catalunya. Els darrers cursos s'han organitzat més de 380 sessions cada curs, arribant a més de 14.000 alumnes de secundària a tot Catalunya. De manera agregada, durant els deu cursos d'activitat del programa s'han dut a terme 2.300 sessions a les que han participat a 99.000 alumnes. L'annex inclou una taula detallada del nombre d'alumnes i sessions del programa des del seu inici.

El programa es desenvolupa durant tot el curs. Al mes de juny es fa una crida mitjançant e-mail al professorat que ja ha participat en el programa i una circular de divulgació als centres de tot Catalunya on s'imparteixen els cursos objectiu. Al mes de setembre es fa una nova crida i es contacta el professorat inscrit al programa per procedir amb l'agenda de les sessions.

Les inscripcions es mantenen obertes durant tot el curs, a menys que el seu volum assoleixi el màxim que es calcula que es podrà gestionar durant tot el curs. Les sessions es duen a terme des de l'inici del curs fins a final del mes de maig, aturant-se quan les activitats docents se centren en l'acabament del curs. Al mes de juny se celebra una jornada de cloenda a la que es convida professorat i ponents participants, juntament amb representants de les entitats col·laboradores.

Avaluació dels resultats i impacte

El seguiment i avaluació de programa es fa amb un doble criteri d'elements quantitatius i qualitatius.

A nivell quantitatiu, s'avalua el nombre de centres participants, el nombre de sessions realitzades i el nombre d'alumnes que hi participen. L'aspiració del programa és arribar un dia a cobrir la totalitat de la cohort: per aquest motiu, s'avalua el paràmetre de *penetració*: el nombre de centres que realitzen l'activitat amb tots o una part dels seus alumnes, vers el total de centres que imparteixen els nivells d'estudis destinataris. Degut a la vocació territorial del programa, les dades es mesuren per a cadascun dels deu serveis territorials del Departament d'Educació.

Per dur a terme l'avaluació qualitativa, el professorat rep un qüestionari de valoració de les sessions poc després que es duguin a terme. També els ponents són convidats a omplir un qüestionari sobre la seva experiència a cada sessió. Les puntuacions atorgades per tots dos col·lectius ajuden a mantenir els paràmetres de qualitat tant en l'execució operativa del programa com en el seguiment de la metodologia per part dels ponents. Els comentaris inclosos als qüestionaris resulten d'utilitat per al manteniment de la relació amb ponents i centres de cara a interaccions posteriors, ja que la gran majoria dels centres organitzen sessions cada curs.

L'annex inclou un recull dels principals paràmetres quantitatius dels darrers cursos. La taula següent mostra de manera sintètica l'evolució del programa els darrers cursos.

Recull de dades Escola i Empresa dels darrers cursos

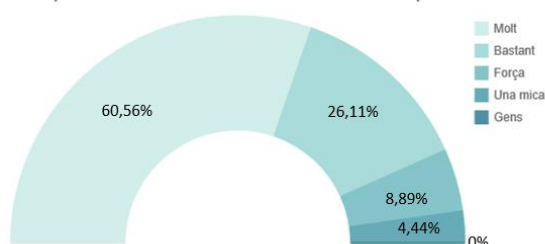
En la següent taula es mostren el nombre d'alumnes, sessions i centres que han participat en el programa Escola i empresa durant els darrers cursos.

FITES QUANTITATIVES	CURS 2013 - 2014	CURS 2014 - 2015	CURS 2015 - 2016	CURS 2016 - 2017	CURS 2017 - 2018	CURS 2018 - 2019	CURS 2019 - 2020
Total Alumnes	10.230	11.761	9.361	9.366	14.587	14.430	8.207
Alumnes Barcelona (ciutat)	2.919	2.717	2.368	2.045	2.839	2.744	1.186
Alumnes resta Catalunya	7.311	9.044	6.993	7.321	11.748	11.686	7.021
Sessions	215	260	215	228	395	384	230
Centres	163	168	141	154	253	271	150
Ponents	83	110	110	114	151	168	161

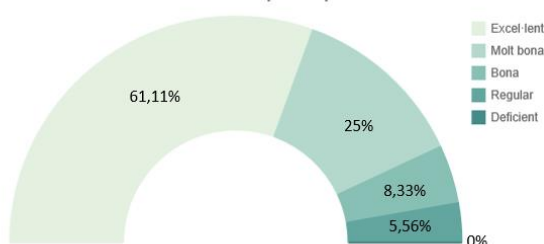
Les avaluacions per part del professorat han estat sempre elogioses. Les taules següents resumeixen els resultats de les avaluacions del professorat pel darrer curs, amb un 78% de respostes rebudes.

Valoracions del curs 2019 - 2020

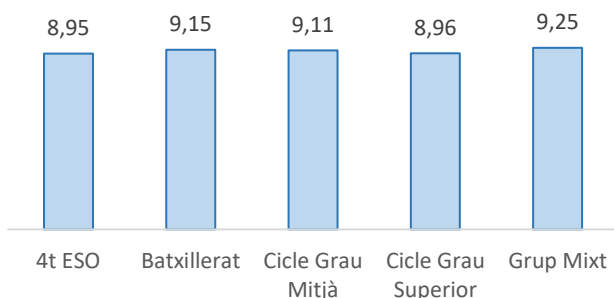
Creu que l'activitat ha contribuït a acostar el món de l'empresa als alumnes?

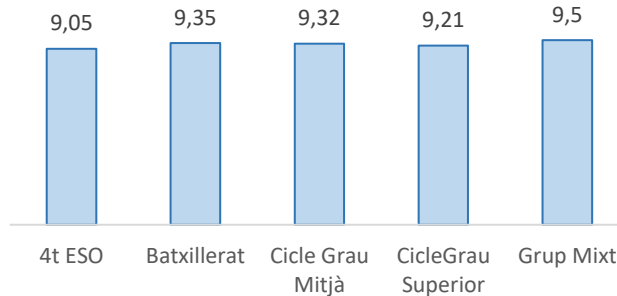
La xerrada realitzada per l'empresari ha estat...

Quina valoració us mereix el Programa Escola i Empresa en el seu conjunt?

Recomanaríeu el Programa Escola i Empresa a un altre centre educatiu?

L'annex inclou un resum dels principals elements observats en l'avaluació.

Aquest curs s'ha comptat amb 161 ponents actius, dels quals 112 han arribat a fer sessions amb alumnes. Pel que fa al gènere, el 76% dels ponents són homes i el 24% són dones.

Les eines de comunicació del programa es van dissenyar, en un principi, per mantenir informada i vinculada la comunitat directament relacionada amb el programa: professorat, alumnat, entitats col·laboradores i persones ponents. En els darrers anys, aquesta divulgació s'ha expandit més enllà, amb la intenció d'arribar al conjunt de la societat, ja que és la destinatària final de l'acció. Coincidint amb el desè aniversari del programa, hi ha en marxa un projecte per avaluar elements d'utilitat social més enllà dels

objectius específics del programa. L'Annex conté exemples dels elements de comunicació emprats.

El seguiment de la marxa del programa de cara a la comunitat es fa a través del web www.escolaiempresa.cat. De manera periòdica, es redacten [cròniques](#) de les xerrades i es posen a disposició al web destacant els aspectes més rellevants de les sessions. L'Annex inclou una selecció de testimonis de ponents i professors, a les que expressen la seva percepció del valor del programa.

Conclusions

El Programa Escola i Empresa persegueix la funció social d'acostar escola i empresa. Mitjançant la divulgació de la figura de l'empresari, se cerca crear en els alumnes una consciència que abasta també el coneixement del seu entorn, la seva realitat social i econòmica i la reflexió sobre alguns dels objectius dels seus propis estudis. El programa és fàcilment replicable allà on una comunitat d'empresaris estigui disposada a implicar-se amb el seu jovent. La formació dels ponents es duu a terme en petits grups, i el procés d'acompanyament millora el funcionament de les sessions.

Els ponents empresaris i empresàries participen al programa de manera voluntària i transmeten la passió per la seva feina, per l'empresa i la seva sostenibilitat. Aquest element de passió, juntament amb la reflexió general sobre l'empresa i les diferents activitats que s'hi duen a terme, és al centre del valor orientador del programa, ja que permet a l'alumnat identificar la utilitat de coneixements i competències que l'escola està compromesa a transmetre'ls. El programa no busca fomentar l'autoocupació ni transmetre vocació emprenedora, sinó fer properes i abastables les accions de lideratge, treball en equip i perseverança que l'activitat emprenedora requereix. Treballa les habilitats necessàries per emprendre en base a les experiències pròpies dels estudiants, fent-los veure que les posseeixen o les poden adquirir amb l'ajuda de l'escola, posant en valor tot allò que els professors ja han remarcat que és important adquirir i treballar. El professorat valora la disposició d'empresaris i empresàries per adreçar-se als estudiants amb humilitat i proximitat, i alhora posant-se com a exemple perquè el jovent aspiri a ser capaç de fer-se camí cap a l'activitat laboral.

Vídeo resum del projecte

Els objectius i continguts de la sessió Escola i Empresa es resumeix en aquest vídeo: <https://www.youtube.com/watch?v=POjvZf5g9Ic&t=3s>

La motivació dels ponents i utilitat del programa per la divulgació de la figura de l'empresa i l'empresari es descriu en aquest vídeo:

https://www.youtube.com/watch?v=IFWirED_YtQ&t=4s

La pàgina web d'Escola i Empresa www.escolaiempresa.cat inclou material videogràfic adreçat als diferents col·lectius que participen del programa.